

CULTURÀLIA

Centre Cultural de Tàrraga

Número 31

Desembre 2002

5è sopar gala 2002

PREMIS CULTURÀLIA

**GUARDONS AL MÈRIT SOCIAL I CULTURAL
DE LA CIUTAT DE TÀRREGA**

© **Influència dels mitjans de comunicació
en la societat actual**

© **Entrevista a Maria del Mar Bonet, cantant**

s u m a r i

2· editorial

3· Influència dels mitjans de comunicació en la societat actual

per Xavier Santesmasses

4-5· Manifest a Tàrraga i exposició de pintura, escultura i ceràmica intitolada "Pell de dona"

per Josep Ribera

6-7· Conclusions del 3r Curset d'Arquitectura Popular

8-9· Entrevista a Maria del Mar Bonet

per Gener Gonzalvo

10-11· Premis Culturàlia

pel Centre Cultural

12· Escola d'Arts i Oficis

pel Centre Cultural

13· Mirades i percepcions

per Ermengol Puig

14· Cara a cara

per J. B. Solé i Francesc Gasull

15· Televisió

per Gerard Martínez

16-17· Les notícies del

Centre Cultural per Pep Vall

18· Mostres i exposicions

19· Les actuacions dels

Premis Culturàlia

18· Agenda del Centre

Cultural per Pep Vall

Una de les principals iniciatives que l'època nadalenca duu a la nostra ciutat, de ben segur, és la Fira d'Artistes i Activitats Tradicionals. Els propers dies 6, 7 i 8 de desembre es va celebrar, en un enlloc instal·lat a l'espai Fassina, la IV Fira d'Artistes i Activitats Tradicionals, que enguany va experimentar un important creixement pel que fa a públic i expositors. En la present edició, hi van exposar un total de 70 artistes de procedències ben diverses, un 35% més que en l'edició de l'any passat.

A més de la compra i venda de productes i les demostracions d'oficis artesanals, la Fira d'Artistes va incorporar enguany diverses activitats paral·leles, com ara una taula rodona sobre el valor de l'art i el col·leccionisme, un curs de cuina a càrrec de l'Escola d'Hosteleria i Turisme de Lleida, un curs d'art floral inspirat en el Nadal, un curs d'animació i diverses projeccions de curtmetratges. A més, els alumnes de l'Escola Municipal de Música de Tàrraga van oferir diverses actuacions els dies 7 i 8, al mateix recinte i a migdia.

Iniciatives com aquesta, que creixen amb els anys fins a límits insospitats, ens fan adonar que una institució especialment centrada en les activitats firals és cada vegada més necessària. A banda de la ja internacional Fira de Teatre al Carrer de Tàrraga, d'altres fires i mercats de menor volada però d'igual importància necessiten englobar-se en un ens comú que vetlli pel seu desenvolupament, creixement o manteniment. Un altre bon exemple d'aquesta mena d'activitats, en aquest cas impulsada pel Centre Cultural de Tàrraga, és la Fira de Medi Ambient que se celebra al mes de juny. De la mateixa manera que les altres, la Fira de Medi Ambient ha sorprès pel ràpid i brillant creixement, per l'expansió interna i externa experimentada i per la importància cabdal que actualment suposa dins del sector de l'ecologia aplicada a les noves tecnologies. Fires i mercats d'aquesta categoria justifiquen la importància d'una ciutat en el propi entorn i, consegüentment, és del tot positiu exercir una política de protecció i consolidació adient, alhora que promotora de noves incorporacions firals i sanament ambicioses.

Nota: El consell de redacció us recorda que el termini d'entrega d'originals finalitzarà el dia 20 de cada mes. Els originals s'hauran d'entregar a la seu del Centre Cultural de Tàrraga.

Núm. 31 · Desembre de 2002

Col·laboradors: J.B. Solé, Ermengol Puig, Francesc Gasull, Gerard Martínez, Xavier Santesmasses, Josep Ribera.

Edició: Centre Cultural de Tàrraga, C. de les Piques, 1 25300 Tàrraga

Disseny i realització: Centre Disseny Innova SL

Direcció: Miquel Aguilar

Consell de redacció: Carles Domingo, Jaume Espinagosa, Gener Gonzalvo, Pep Vall.

Els articles publicats a Culturàlia només reflecteixen el parer de qui els signa. El Consell de redacció de la revista es reserva el dret de publicar o no les cartes adreçades al director i de resumir-ne els continguts.

Dipòsit Legal: L-1528/98

Del món de la paraula al món de la imatge

INFLUÈNCIA DELS MITJANS DE COMUNICACIÓ EN LA SOCIETAT ACTUAL

Xavier Santesmasses
periodista de Diari Segre

Algú va sentenciar: El poder corromp i el poder absolut corromp absolutament. També la directora de la galeria d'art de cal Talaveró de Verdú, Laura Zubiaur, manifestava fa poc en una taula rodona que "el segle XXI serà el segle de l'art institucional, de l'art del poder". De fet, sempre ha estat així. Des de les piràmides d'Egipte fins els grans temples catòlics, des de les grans col·leccions d'art fins els magnes edificis de qual·sevol de les fundacions bancàries... són manifestacions de l'art molt sovint sotmés a les directrius del poder. L'artista treballa perquè li comprin l'obra. Fins i tot, el mateix poder és també un art que sedueix des que l'home és home.

Els mitjans de comunicació, igual que la resta d'activitats humanes, no escapen d'aquestes directrius. Per tant, podríem dir que la influència social que se sol anunciar d'aquests no és tanta com la que exerceix el poder que els controla.

Aquesta hipòtesi fatalista, però, també té els seus contratemps. Així, al mateix poder se li fa inabastable l'efimer i canviant dia a dia. També cada persona imprimeix en la seva tasca un caràcter propi sovint difícil de controlar i modular... i aquí comencen les excepcions.

Per sort, la riquesa de l'entrallat de les relacions humanes és avui tan complexa que es fa realitat allò que entre el blanc i el negre hi ha 256 gammes tonals intermitges que permeten que els mitjans de comunicació puguin mantenir en certa mesura el termòmetre del que passa en aquest món que cada dia se'ns fa més petit.

El passat 4 d'octubre, al restaurant Daus de Tàrraga, el Centre Cultural de Tàrraga va organitzar una tertúlia dedicada als mitjans de comunicació. Va ser dirigida per Pep Vall i hi van participar els representants de la premsa local de la zona. Després de més de dues hores de debat sobre la incidència dels mitjans de comunicació

La tertúlia sobre els mitjans de comunicació, dirigida per Pep Vall, es va celebrar el passat 4 d'octubre al restaurant Daus de Tàrraga

en la societat, podríem sintetitzar el contingut de la trobada dient que:

- 1.- Hi ha una influència real dels diferents estrats del poder econòmic en els mitjans de comunicació.
- 2.- Com en totes les feines, hi ha també una parcel·la inalienable fruit de l'aportació individual del treballador periodista que arbitra, modula i disposa l'imperatiu de la llibertat de comunicació.
- 3.- Que com en totes les feines, hi ha periodistes més bons i més dolents i que les generalitzacions i simplificacions sobre el tema només són fruit de la ignorància.
- 4.- Que els mitjans de comunicació locals són els que menys interessen al poder i, per tant, els menys sotmesos a les pràctiques mesquines. A l'hora, són també els mitjans que aconsegueixen més participació popular directa i els que tenen més mecanismes de control per part de la comunitat, ja que els ciutadans solen conèixer de prop les temàtiques que s'hi reflecteixen.
- 5.- Que la trajectòria de la premsa escrita i de ràdio existent a les comarques de l'Urgell i la Segarra és un fenomen únic a la demarcació de Lleida, tant per l'arrelament social i tradició de les propostes periodístiques com per la profusió de publicacions, fins i tot, en els pobles més petits.

MANIFEST A TÀRREGA

i exposició de pintura, escultura i ceràmica intitulada "PELL DE DONA" de JOSEP RIBERA TURU

Josep Ribera Turu

El pintor terrassenc Josep Ribera Turu exposarà a les sales del Museu Comarcal de l'Urgell una mostra de pintura, escultura i ceràmica que duu per títol "Pell de dona", des del 20 de desembre de 2002 fins al 6 de gener de 2003. Durant l'acte d'inauguració, el dia 20 de desembre, a 2/4 de 9 del vespre, es presentarà, en primícia a Tàrrega, el manifest ART. MANIFEST ÍNTIM. DIARI D'UNA INTROSPECCIÓ EN EL PROCÉS CREATIU. Aquest text recull un conjunt de reflexions de Josep Ribera sobre el món de la creació artística en el societat dels nostres dies. Tot seguit, us presentem uns breus extractes del manifest compost per un total de 217 punts:

L'ALTRA RIBA

Havent estat dipositari de la cultura i els mitjans que la civilització amb molt d'esforç ens procura als anomenats "educats", sento que he de fer el salt, he de travessar a l'altra riba. Despullant-me dels atributs culturals que fins ara han estat imprescindibles cal que, com i quan determini fer-ho, em llenci al riu cabalós i lliurement em deixi endur sol i lliure de les convencions que normalment acomoden i condueixen a la uniformitat; lliure dels falsos compromisos, lliure d'actes que m'esclavitzin a un ordre que no és el propi. És en aquest corrent, és en aquest nou estat, on puc percebre i emanar signes plens de significat per a mi i per a l'entorn. És submergit en l'energia d'aquest corrent original on potser la intuïció serà intuïció i no pas aproximacions i paraules. Es fa evident, doncs, que l'obra no pot estar separada de l'artista. L'obra i l'artista són una sola entitat. Cal que ell en sigui conscient. Una altra posició em duria a trair-me, o sigui, a vaguejar en l'autoengany.

BELLESA

Les meves manifestacions (gest i instrumentalització de les mans) s'expressen a voltes embolcallades per l'harmonia i ordre que la cultura m'ofereix. No m'interessa massa amagar amb bellesa les pròpies i nues realitats, ja que podria maquillar-les fins a l'extrem que perdrien la seva essència de signe per convertir-se en banalitat. És en aquest instant que em podria convertir en eficaç utilitatge de qualsevol idea o creença, oblidant el camí o procés que he de seguir i que és el que importa de debò.

DOMINI I SERVEI

L'exercici de l'art ha estat "manipulat" per la màgia, la necessitat, les religions, las grans convencions estètiques, els diners, els mecenes, el poder, la moral, les mateixes civilitzacions i diferents cultures, ha servit per a les revolucions, també per a les causes més nobles, etc. Però quasi mai ha estat al servei de l'artista, al servei de la seva pròpia alliberació i curació. De l'obra anònima a l'obra terapèutica hi ha tota una història, un llarg canvi substancial que caldrà revisar.

APRENTATGE

L'aprenentatge estètic i creatiu és un viatge que es fa sol. I el pitjor enemic, l'obstacle més contundent, és un mateix. El material a modelar, a descobrir, a ordenar, a alliberar del caos, som nosaltres mateixos. Treure's de sobre, espolsar-nos tots els sorolls culturals, malformacions i prejudicis estètics: vet aquí la feina titànica. L'art no permet ments i cors interessats i hipòcrites. Necessita individus amb capacitat de risc, ja que existiran llargs moments, per no dir mesos, on els resultats ens expliquen frontalment coses de nosaltres que no ens agrada mirar. Poder obtenir confiança en un mateix a l'hora d'enfrontar o seguir amb una obra és acceptar les pròpies limitacions i escalar-les per a la superació en el treball. Una autocrítica ferotge i continuada i un desenganxament de la pròpia obra i d'un mateix faran menys costós aquest viatge.

L'ART SOTMÈS A LA VIOLÈNCIA

L'art, majoritàriament, es classifica com un element més del nostre sistema cultural. Està sotmès a la violència del diner, i dic violència i no força. És violent perquè amb ell s'especula, es domina i es manipula, precisament, per individus amb poder de ser assessorats per experts ambiciosos. Aquesta pressió deforma consciències, idees, inicis prometedors i enfonsa als més inferiors possibles "estats creatius" que haurien pogut ser reeixits. Converteix l'art en mercaderia banal i el condemna a ser regit per lleis exògenes a la seva naturalesa. Lleis d'economies a la recerca del guany monetari. Aquests fets, com diem, deformen extremament els processos de creació fins al punt de fabricar o produir artistes artificialment, i situar-los al mercat com aquell que idea i ven un producte.

L'ART COMA BUFÓ

Estem submergits en un medi cultural on la ciència i els seus instruments, la tecnologia tan pràctica, i la política amb els seus interessos, situen l'art no com a disciplina a l'alçada de les matemàtiques o la filosofia. El tenim només, en bona part, menyspreant-lo, com el bufó de palau que distreu i decora els esdeveniments. No li donem la categoria de coneixement capaç de copsar la realitat com ho faria un biòleg en la seva disciplina. No solament no el situem al seu lloc, sinó que l'infravaloren com a coneixement: entès, aquest, com a disciplina per arribar a tenir una percepció real dels móns, tant interior com exterior i, sobretot, disciplina per escometre el coneixement propi. Una prova n'és el desinterès general per entendre'l.

ART I CULTURA

Ha de ser l'art un vehicle submís als principis i valors socials imperants? O ha de ser la manifestació més intrínseca i genuïna del gest animal de l'artista, prescindint si cal de la cultura on aquest ha estat educat? Qüestió que ens podem plantejar només en el cas que l'individu potencialment artista hagi pogut, "misteriosament", sobreviure a l'ofec que la seva pròpia ment "intel·lectualitzada" l'ha sotmès en el procés de la seva formació.

AMOR

L'exercici de l'art m'unifica l'ésser; ja que el goig de crear és molt proper a l'energia de l'amor.

EMPATIA

Si pinto dones sofrents és perquè m'identifico amb elles i és a través de les formes que puc "penjar-hi" les pròpies emocions, tota la meua energia que voldria ser mitjà per modificar la seva realitat. Em qüestiono: això no és l'inici de la màgia? Puc pintar-les perquè sento en part el seu dolor. Sona poc creïble, i diria que potser més que el seu propi dolor és la capacitat d'estar i sentir amb elles (empatia). El grau de sensibilitat gestualitzada conforma. Més que una denúncia de tipus social, que també m'agradaria que ho fos, és un acte d'aproximació i fusió.

EMERGÈNCIA

Si puc ser compassiu pintant una dona, l'espectador intuïtiu potser captarà la compassió malgrat que el retrat no expressi compassió explícita en el rostre. Si la passió m'ha dominat, serà la passió que emergirà constantment d'aquella obra i serà captada per l'observador. Si en el moment d'execució de l'obra dominava en mi la confusió, aquesta caurà continuament sobre la ment i l'emoció de qui l'observa: malgrat que les formes puguin ser belles i seguir tots els cànons clàssics. Si la força i les ganes vibrants de cercar un rostre van acompanyades de decisió i contundència, seran aquests agents els que per sempre emergiran de la pintura o el poema... M'interessa donar als rostres tota la riquesa i complexitat possibles. Tot el cabal d'emocions, sentiments, voldria expressar-los amb força capaç d'emocionar i tocar l'espectador. Estats d'ànim que sovint expressen por, desconsol, terror, buidor, desconcert, malícia, transcendència, caos, expressats potser directament sense massa subtileses. Figures que vull que siguin portadores de significats amagats, íntims, plenament humans i humans expressant la incapacitat de suportar més dolor.

TEMPS DE DOLOR

Les dones que pinto no són individualidades. Vull que siguin representacions col·lectives que reuneixen en la individualitat aparent tota la força de l'estat social on es troben. Més que una denúncia, és un acte de davallada a un abisme on, inundat d'ombres i tristesa, impera el desconcert que, diluït, les impregna d'aquest "temps de dolor i tragèdia", atmosfera que totes les pintures transpiren. Aquesta característica pot ser que les faci contemporànies? I a mi amb elles?

ACADEMICISME

L'academicisme l'entenc com el període on l'acció artística aprèn de les experiències anteriors i, a poc a poc, ordena, conscientment i a la velocitat o cadència que l'iniciat es demana a si mateix, totes les troballes emergides. Emanacions de si mateix que ha de pair: Combustió i assimilació de l'aliment amb la finalitat de créixer en consciència i llibertat. Només quan la norma o tot aquest cúmul d'experiència es vol abocar damunt d'ell d'una forma violenta és quan l'iniciat és "colgat" per l'excés d'informació o ordre. Es pot objectar que l'alumne, si és ben guiat per un bon coneixedor del procés (-mestre-), podrà créixer. L'experiència explica que aquest guiatge té el risc i es converteix massa sovint en conducció, quan no en una fatal castració. Processos, aquests, que desemboquen en efectes "fotocòpia" i servilismes a la moda. Mimetisme que de segur amaga ànsies de seguretat, mestratges fallits, patologies (ganes d'agradar i complaure l'entorn) o interessos prosaics aliens a l'art.

ANTROPOMORFISME

La forma humana, entre les formes de la creació, és tot un alfabet amb capacitat d'escriure frases sublimes. D'aquí el meu interès per l'antropomorfisme estètic. És, sense cap mena de dub-

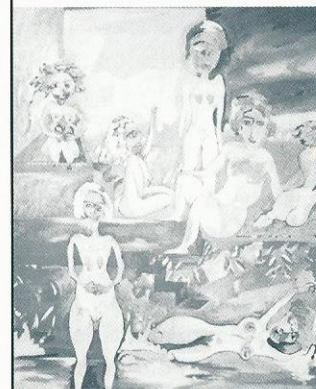
te, el símbol suprem, el més acabat d'aquesta dimensió on existim. Què, quin altre element tenim els éssers humans més proper i conegut que la pròpia forma, quina altra matèria o ésser pot encarnar en ell les potencialitats humanes? No és la forma humana expressió directa del primordial origen? Per què l'expressió de la pròpia forma ha estat superada per l'abstracció? Sens dubte, hem de pensar que l'excés de figuració, i una figuració morta i desvitalitzada, sense contingut i força, plena de tòpics i al servei d'interessos no artístics, han dut aquesta figuració i força, plena de tòpics i al servei d'interessos no artístics, han dut aquesta figuració a la decadència. Calia doncs una reacció de la mateixa intensitat. Un cop de pèndol en direcció contrària al moviment portat fins al moment. L'abstracció ha fornit de mitjans per abordar la forma humana, i ha esdevingut altra volta —potser des dels primitius— una figuració viva capaç de deixar l'espectador impressionat. És a dir, unes figures i rostres que ressonen a l'interior, que transmeten vibracions, que dialoguen, o sigui, creen llenguatge, no solament emocional, sinó que són colpejadors i estimuladors d'altres estadis: mentals i intuïtius. En aquest camí és on em trobo més còmode. Fer de l'acte creatiu un temps viu, procurant la continuïtat quotidiana. Quasi bé un acte de contemplació activa en que la reflexió —que pertany a un acte meditatiu— hi és exclosa. On l'espontaneïtat i la velocitat d'acció té una importància capital. Un temps viu ple de silenci. Un espai de temps on el temps sigui protagonista. Una vivència contemplativa davant i en el "mur" de la tela, un mur qüestionador on la dialèctica que sorgeix esdevingui silenci insilenciabla.

DESINHIBICIÓ

L'acte creatiu és molt personal. No es pot substituir l'autor, ningú pot fer-ho per mi. L'artista és l'autor principal. L'acte creatiu no inclou demanar constantment ajuda a un altre perquè li solucioni el problema, tampoc inclou seguir esquemes prefixats o estils d'altres. L'artista no ha de buscar dins aquests calaixos on troba ja respostes elaborades. S'ha de sortir amb força i desinhibició, contemplar i veure l'univers amb els propis ulls i, un cop paït, saber elaborar i explicar, mitjançant llenguatges escollits per l'artista, la pròpia obra.

Dona cobrint-se les emocions

Set dones en el ritus de l'ai-

Dona asseguda abraçant la vida

CONCLUSIONS DEL 3r CURSET D'ARQUITECTURA POPULAR

5-9 d'agost de 2002

1- Cal un treball interdisciplinari de recerca sobre l'arquitectura popular. És tan important estudiar les construccions com conèixer la vida i l'entorn de les persones que la van bastir, utilitzar o deixar perdre. Tot i que ja s'ha fet un notori esforç de catalogació, falta encara inventariar més elements d'aquests i endegar un pla de recuperació per als més destacats dins de la seva tipologia, tot marcant-ne prioritats. És encomiable la labor de recuperació dels forns de calç de Tarrés, que s'ha dut a terme darrerament, com a elements d'aprofitament i transformació dels recursos naturals de la zona.

2- Cal conservar les construccions singulars d'arquitectura popular atribuint-hi un interès museístic o turístic, muntant rutes o organitzant visites guiades per a grups d'escolars, plantejant-los com es resolía abans el que ara anomenem sostenibilitat, i mostrant-ne l'interès tècnic i estètic.

3- Convé la rehabilitació del pous de gel i safarejos públics que estan abandonats o plens de runa en molts indrets de les nostres terres. En aquest sentit, seria interessant la recuperació que s'ha dut a terme a Santa Coloma de Queralt, a Pelagalls, a Torà, a Ollana o a Agramunt; o com ha passat a Guissona, que la iniciativa privada va començar-ne la rehabilitació i ara l'Ajuntament la recolza i s'hi interessa.

4- Es podria cercar una funció alternativa per tal d'estimular la rehabilitació i conservació d'aquests elements:

a- Servei de suport durant la temporada de la recol·lecció de cara a nous conreus de regadiu.

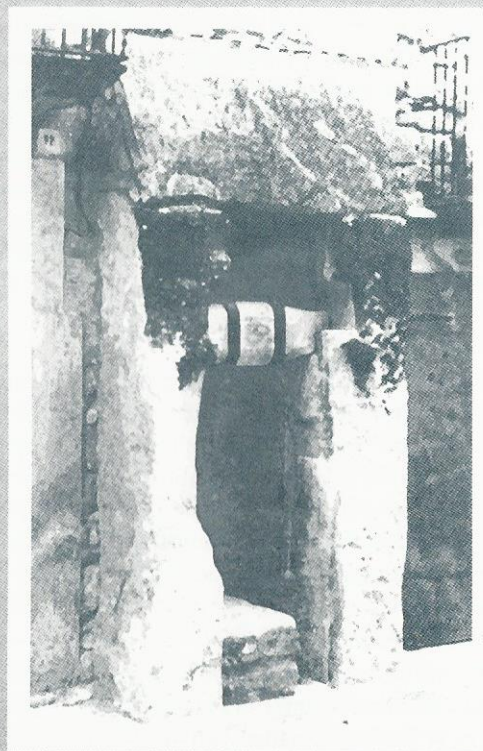
b- Recondicionament d'algunes casetes (cabanes de dos pisos) com a possible allotjament de temporers.

c- Reutilitzar les cabanes per amagar elements com els de filtració o bombeig del futur canal Segarra-Garrigues.

d- Reposar el funcionament d'alguns molins

L'arquitectura dels oficis

**3r CURSET D'ESTIU
D'ARQUITECTURA POPULAR**

**Segarra - Urgell
del 5 al 9 d'agost de 2002**

Patrocina:

**AMICS DE
L'ARQUITECTURA
POPULAR**

Col·legi d'Arquitectes i
Arquitectes Tècnics, Lleida

per a productors de cereal ecològic (civada)

e- Refugi per a rutes de llarg recorregut en BTT o senderisme.

f- Refugi per als pagesos durant la feina de regar

5- Conscienciar els propietaris d'elements característics de l'arquitectura popular (cabanes, molins, forns de guix, pous de gel...) del patrimoni que tenen. Tot i ser aquestes comarques les que tenen potser menys cases de turisme rural, podríem difondre entre el turisme que es mou entorn a de l'àrea de Guissona la riquesa patrimonial de l'entorn (museus de Guissona i Cervera, castells de la Segarra, etc.).

6- Sensibilitzar les administracions públiques perquè intervinguin activament en defensa del patrimoni archi-

tectònic popular i integrar-nos en instàncies territorials, com han fet amb l'Ecomuseu de les Vall d'Àneu.

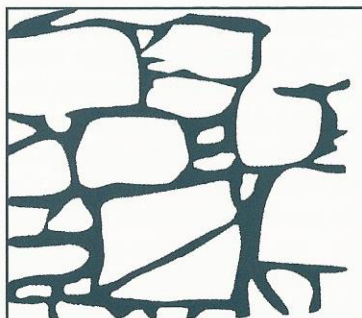
7- Vetllar per la conservació dels molins que hi ha a la ribera del Sió (com el de Puigverd d'Agramunt, que està molt malmés), i especialment dels que tenen un alt valor històric (com ara el de Castelnou, que és d'estil romànic).

8- En aquest sentit, cal denunciar la mala gestió duta a terme per certes instàncies públiques, permetent l'abocament il·legal d'animals morts al pou de gel de Baldomà, el soterrament d'una cabana a la planta de compostatge de Puigverd d'Agramunt i dels marges de pedra, alguns amb arneres, i una bassa arran de les obres de desviació de l'autovia N-II als afores de Cervera; i darrerament, la implantació del parc eòlic de Catalunya, que pot suposar la destrucció de part del territori per sobreexplotació (170 ventiladors a la serra del Tallat és una barbaritat).

9- Volem demanar sensibilitat als tècnics responsables de la concentració parcel·laria per a que preservin els marges i camins. Estem segurs que el paisatge es tindrà en consideració en totes les decisions, al mateix nivell que els criteris econòmics. També volem que les autoritats de la concentració comuniquin als agricultors que les "bones pràctiques agràries habituals" suposen, en especial respecte al manteniment dels marges després de concentrades les finques, i els recordin que el no respecte d'aquestes bones pràctiques els farà perdre el dret a rebre les subvencions agrícoles de la Unió Europea. Es vol vetllar el respecte de les bones pràctiques agràries i es denunciarà a les autoritats (autonòmica, estatal i europea) els casos de transgressió de les normatives establertes per al cobrament dels ajuts agrícoles.

10- Volem recordar que l'estany d'Ivars es va dessecar per motius de rendibilitat agrària i, dècades després, la seva recuperació suposarà un dispendi elevadíssim, al que donem total suport. Fem una crida al seny per preservar de la voracitat productiva un paisatge de milers d'anys d'història, el preu de reconstrucció del qual, un cop malmés, és incalculable.

11- Sobre el tema de l'artesanat, la vocació és fonamental. Cal que l'Administració recolzi la formació de l'aprenent, i és important aprendre dels mestres que encara coneixen les tècniques que els joves desconeixen.

AMICS DE L'ARQUITECTURA POPULAR

Entrevista a

MARIA DEL MAR BONET

cantant

“L’art de l’espectacle és sorprendre la gent”

Gener Gonzalvo

Tres hores abans de l’actuació al teatre Ateneu de Tàrraga, el passat dia 30 de novembre, la popular Maria del Mar Bonet fa un parèntesi i deixa per una estona la sempre feixuga tasca de preparar un espectacle. A la cafeteria Ateneu, davant d’un te que deixa refredar lleument, ens concedeix aquesta entrevista que seguidament llegireu. Ja fa vint-i-un anys que va actuar a la nostra ciutat, a la plaça del Carme, en motiu de la inauguració del monument als Països Catalans. Avui, sortosament, retorna per presentar el seu darrer treball discogràfic, *Raixa*, un homenatge al jardí que duu el mateix nom i a la seva estimada Mallorca.

Quin és el fil conductor de *Raixa*, el disc que ens presentaràs aquesta nit?

És un disc dedicat a molts poetes mallorquins, fet entre el Joan Valent i jo, amb els meus músics... No sé què dir-te més: és un disc dedicat al jardí de *Raixa*, que sembla que s’ha salvat.

Gràcies a aquest disc?

No, i ara! Em sembla que estava una mica cantat, que el Ministeri de Medi Ambient el compraria. El meu disc és una opinió; per fer pressió, es necessita tot el poble. Que jo recordi, Mallorca es va mobilitzar per la Dragonera, però no pas pel jardí de *Raixa*. És més: hi ha molta gent de Mallorca que no el coneix. El que passa és que està molt lligat a la meva infància, perquè és un jardí on el meu pare em portava molt, que ha estat sempre semipúblic perquè cap dels hereus hi ha pogut anar a viure.

Quina ha estat la història de *Raixa*?

Per allà ha passat moltíssima gent. Crec que eren uns horts que recollien tot el regadiu de les muntanyes, perquè hi ha

una serra de muntanyes. Els àrabs, quan hi vivien, van fer una mena de regadiu molt important que recollida, en un estany immens que encara hi és, tota l’aigua de les muntanyes. Aleshores, com que a sota hi ha una plana, hi trobem molts fruiters, oliveres, ametllers, garrofers... Crec que devia ser d’algun noble àrab que devia de tenir-hi el seu terreny de cultiu; i em sembla que hi havia una antiga torre de vigia. Després, suposo que van passar molts anys, un cardenal que es deia Despuig i que vivia a Roma, un home molt culte i molt influent, va comprar *Raixa*. Va ser aquest home qui va portar un arquitecte per dissenyar un lloc d’estiueig, un palau romàntic amb una escalinata i que va portar una col·lecció de còpies de clàssics grecs i romans. El va convertir en un jardí romàntic de l’època: hi va fer uns palaus, hi va fer cases per la gent que ho cuidava... també s’hi va fer uns banys per a ell, perquè patia de gota com tota la gent que menjava molt llavors. Quan va morir, va passar a mans d’una gent que eren molts, uns disset hereus, i allà no hi anava a viure ningú, perquè era un lloc massa vast per a una família normal. Allò va passar a ser un jardí de visita turística, el devien obrir als anys 40 perquè no es podia mantenir d’una altra manera: feien pagar una petita entrada, tenien contractats uns masovers i anaven cuidant el terreny.

“És un disc dedicat a molts poetes mallorquins, fet entre el Joan Valent i jo, amb els meus músics...”

I la teva relació personal amb *Raixa*, com va sorgir?

El meu pare coneixia un dels hereus, que era un dentista, també molt culte. Hi anàvem molt sovint, a *Raixa*, i jo li tinc una estima... Hi va haver una temporada que una senyora ale-

manya, una dissenyadora de moda molt important, va voler comprar *Raixa*. Crec que, com que hi ha una escalinata molt maca, preciosa, ella ja devia veure les seves

models baixant-hi. És normal: una persona amb bon gust deu pensar “aquí faré les fotos”. A més, a Alemanya fa mal temps, a Mallorca fa molt sol, hi podia fotografiar les models, hi podia viure... Va donar una paga i senyal importantíssima, s’hi volia gastar molts diners; fins i tot va arribar a dir que deixaria uns dies oberta una zona del jardí perquè es pogués veure, cosa que a alguns que ens estimem *Raixa* ens va fer molta por. És un lloc molt gran, culturalment molt obert i

“Hi anàvem molt sovint, a *Raixa*, i jo li tinc una estima...”

perfecte per rebre mandataris i personalitats; a més, està a tan sols deu minuts del centre de Palma.

Ens podries parlar dels teus projectes de futur? Has pensat, per exemple, de fer un recopilatori d'obres completes, com en Raimon?

No, jo una vegada ja vaig proposar un recopilatori a Ariola, que és l'editora que té més discos meus i no va interessar; jo també vaig perdre, una mica, les ganes. Però no volia tornar a gravar, eh?, només volia fer una capsa i recollir les cançons més interessants.

I ara quin projecte tens, entre mans?

Un de molt pròxim: estic preparant un espectacle al Teatre Nacional pel mes de març, que ja ha fet el Raimon, el farà el Lluís i després jo. O potser el farà jo i després el Lluís, no ho sé... Estic preparant l'espectacle de llavors, un espectacle que potser es convertirà en un disc.

Tornaràs a la plaça del Rei, suposo...

No ho sé, no ho sé... L'any passat ja no hi vaig anar. Vaig fer vint-i-cinc anys a la plaça del Rei i ara em sembla que, si hi no puc presentar una cosa molt important, no ho vull fer. Sempre hi he fet coses molt maques i, si no és així, no ho vull fer. És clar, fa dos anys vaig fer Raixa i l'any passat, els vint-i-cinc anys; aleshores vaig pensar: "Jo ara no puc presentar res, perquè tinc el disc a la mà i no era res de nou".

És que, pels qui som fans teus, la plaça del Rei era com la teva catedral.

Sí, però aquest any vaig al Teatre Nacional, amb un disc que sortirà després... Vull dir que sí que tornaré a la plaça del Rei, però quan tingui alguna cosa nova.

Continues pintant? Il·lustraràs algun llibre nou?

No, de moment no. Això va com va, però ara tinc al cap el Teatre Nacional... La pintura, per a mi, és una cosa molt íntima i no l'ensenyo massa; és molt per a mi, com un experiment o com estar amb un mateix... ets tu amb els estris, no hi ha públic, estàs tu tot sol... És una creació artística que no he deixat des de petita, sempre pinto.

Creus que hi ha una unitat de la música mediterrània, a trets generals?

No, el que hi ha és que a la Mediterrània hem tingut moltes connexions i es presta a sortir de nit, a menjar pa amb oli i a fer música. Les oliveres, el vi, tota la cultura nostra... tenim coses molt semblant, tant a Tunísia com a Turquia, tant a Grècia com a Itàlia... Aleshores, en tots aquests llocs, hi ha cançons que se'ns acosten molt i que ens hem passat els uns als altres. És tan agradable com seure en un bar a Tunísia i trobar-te com a casa. Això és el que fa que aquest món mediterrani sigui molt pròxim.

Els teus poetes preferits són els mallorquins?

"Vull dir que sí que tornaré a la plaça del Rei, però quan tingui alguna cosa nova."

exemple, aquest any se celebra l'Any Cernuda, que és un dels grans poetes de tot el món... a mi m'agrada més que el Lorca. A mi el Cernuda, el Salinas, el Jaime Gil de Biedma, el Ferrater, el Vinyoli...

Finalment, quin futur veus per a Mallorca?

Malament, perquè és un lloc petit i no ens n'adonem que el territori s'acaba. No es tracta de qui hi habita o qui no hi habita, perquè les Illes sempre han tingut invasions de tota mena, però la qüestió és que els alemanys que hi viuen n'aprenguin la llengua, la cultura i a respectar el medi ambient. S'estableix també aquell tipus de poble d'estiu, que a l'estiu és ple i la resta de l'any queda buit. Aleshores, s'està construint enlloc de guardar el que tenim i no construir més, que no hi cabem! És una bogeria pensar a la manera capitalista, que si un any s'han fet cent euros, l'any que ve se n'han de fer tres-cents, i això és impossible.

5è sopar

PREMIS CU

Centre Cultural

Premi Culturàlia a la tasca de promoció cultural i ciutadana

• Soledat Costa Jou:

(Llagunes -Pallars Sobirà- 1917)

Filla de la primera família de mestres propietaris del Col·legi Jacint Verdaguer, resideix a Tàrrrega des dels 11 anys. Estudià Corte y Confección a Barcelona als 17 anys i va acabar els estudis en tan sols 2 mesos dels 12 que durava el curs complet. Més tard va fundar la classe de brodats i puntes a l'Escola d'Arts i Oficis de Tàrrrega on exerciria de profesora durant 25 anys. La seva classe de brodats i puntes a l'Escola d'Arts i Oficis va superar els 30 alumnes durant molts anys, fet que seria determinant per salvar aquesta escola quan als anys setanta depenia d'instàncies de Madrid i per manca d'alumnat va estar a punt de ser clausurada. La Soledat ha treballat voluntàriament per les esglésies, institucions i entitats de Tàrrrega i comarca cofecionant peces de roba com casulles, vestits, tàlems, estovalles, estandards, banderes i damassos. Té treballs repartits per diferents parts del món com Brasil, Colòmbia, Roma, Portugal o Terra Santa.

L'any 1987 va rebre la carta de mestra artesana en Brodats i Punes de la mà del president Jordi Pujol. Aquesta distinció és l'única que existeix a tot Catalunya. La Soledat també és la fundadora de l'Associació de Puntaires de Catalunya i ha rebut diferents premis per la seva laboriosa tasca en el treball dels brodats.

Premi Culturàlia a l'entitat que ha destacat per la seva trajectòria cívico-cultural

• Esbart Albada:

L'Esbart Albada de Tàrrrega és una agrupació de dansaires que recupera i difon les danses tradicionals catalanes. Es va fundar el novembre de 1952, tot i que la seva consolidació com a grup estable de dansa no es va assolir fins al 1954 a partir d'un festival celebrat a l'Ateneu. Aquest fet converteix l'Esbart Albada en un dels més antics i emblemàtics de les Terres de Ponent. En total, l'Esbart ha interpretat 91 danses al llarg dels seus cinquanta anys d'existència i pels seus cossos de dansa -infantil i adults- hi han passat més de 300 persones. Ha portat les seves danses arreu de Catalunya i també ha viatjat amb el seu repertori a França, Andorra i Alemanya. Els seus components inicials provenien de les colles de concursos sardanístics que existien a principis dels anys 50 a Tàrrrega, i eren membres de la Agrupación de Danzas Regionales de Educación y Descanso. En cada actuació de l'Esbart es representen les danses juntament amb la seva explicació històrica. L'Eixida, dansa tradicional de Tàrrrega, obre cada repertori on a més destaquen balls com el Contrapàs, la Bolangera, el ball pla, el ball de cintes i el ball de bastons, entre altres.

Premi Culturàlia a l'entitat de la comarca destacada en la promoció cultural

• Congregació dels Dolors de Bellpuig:

L'any 1704 va començar el culte a la Verge dels Dolors a Bellpuig, quan Francesc Serra, beneficiat de la Parròquia Major de Sant Nicolau de Bellpuig, donà a la Confraria del Sant Crist

gala 2002

CULTURÀLIA

una imatge de la Verge dels Dolors, la qual es treia en processó només el dia dels Dolors de la Verge. Aquesta congregació inicià la captació de novicis, els quals serien admesos amb solemnitat, el dia de la Festa dels Dolors.

El 18 de març de 1722 es fa la primera processó dels Dolors. El 1786 la Congregació acordà la construcció d'una sumptuosa capella. La devoció a la Verge i l'activitat de la Congregació continuà al llarg dels segles i la processó es va fer a Bellpuig fins que l'any 1936 es va declarar la guerra civil i fou cremada la parròquia amb totes les seves capelles. Un cop acabada la guerra es reprèn l'activitat de la Congregació fins als nostres dies. El proper any 2004, la Congregació celebrarà els seus 300 anys.

La festa dels Dolors de Bellpuig s'ha convertit, al llarg dels anys, en una de les manifestacions religioses de més importància dins les Terres de Ponent aconseguint abocar tot el poble de Bellpuig en la preparació d'aquesta arrelada tradició al voltant de la devoció a la verge dels Dolors.

Premi Culturàlia a la rehabilitació arquitectònica-urbànica d'iniciativa privada

• Edifici "Vivaldi":

(carrer de Sant Pelegrí, 24)

Els murals que caracteritzen la façana d'aquest edifici propietat de la família Vilamajó-Domínguez destinat a habitatges han estat realitzats per part de l'artista Josep Minguell amb la tècnica del falso fresco i representen, simbòlicament, les quatre estacions de l'any vinculades a quatre elements bàsics: la primavera i l'aire, l'estiu i el foc, la tardor i la terra, i en darrer lloc l'hivern i l'aigua. La decoració de la façana també consta de dos murals centrals, independents de la resta del conjunt, que són una al·legoria de natura mineral, vegetal i espiritual i una evocació de la construcció i els materials. La tècnica de la pintura mural que practica Josep Minguell és una tècnica d'expressió artística lligada a l'arquitectura molt poc utilitzada en els temps actuals, fet

que atorga a l'edifici un caràcter diferencial força destacat.

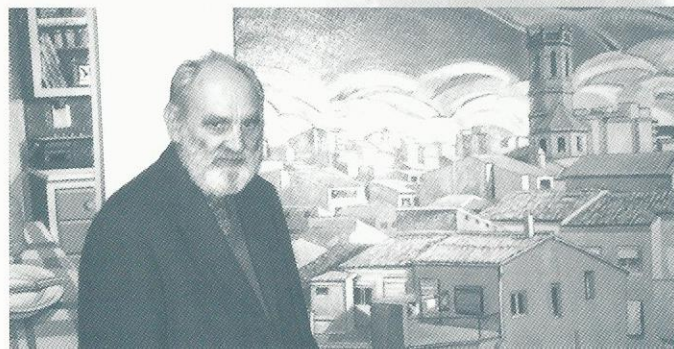
El resultat d'aquesta obra és admirable des del punt de vista artístic ja que ofereix una alternativa a la rehabilitació de façanes a partir de la presència de la pintura artística dotant d'un atractiu únic en aquests moments a Tàrrrega.

Premi Culturàlia a l'artista que ha sobresortit per la seva obra creativa

• Lluís Trepad Padró: (Tàrrrega, 1925) Pintor.

Amb el mestre i pintor Josep Balcells practicà la tècnica de l'aquarel·la. Els seus primers esbossos creatius anaren de la mà de la caricatura que l'introduí en el món de la pintura. Estudià a l'Escola d'Arts i Oficis de Tàrrrega, on va exercir com a professor. El primer gran èxit de Trepad com a pintor va ser la sèrie sobre els gitanos de la fira ramadera de Verdú i els de Tàrrrega. Tot un clàssic de la pintura d'aquestes terres. L'any 1950 va viatjar a Itàlia amb Jaume Minguell. Després s'instal·là a París on va rebre influències de Matisse, i va conèixer les primeres aparicions públiques de Fautrier, Wols i Dubiffet. Després va residir a Lleida on va col·laborar amb el Cercle de Belles Arts. Lluís Trepad és l'introduïdor de la pintura abstracta a Lleida. A principis dels anys 60 resideix a Barcelona moment en què s'endinsa en la pintura figurativa i expressionista. Des dels anys 80 ha realitzat diverses exposicions antològiques de la seva obra. La voluntat de Lluís Trepad és llegar la seva obra després de 50 anys de carrera a la ciutat de Tàrrrega a partir de la creació d'una fundació que difongui i doni a conèixer les seves obres.

ESCOLA D'ARTS I OFICIS

Centre Cultural
de Tàrraga

Davant de la polèmica que s'ha suscitat arran de l'iniciativa del Centre Cultural de demanar que l'Escola d'Arts i Oficis portés el nom del seu fundador i primer director, Àngel Oliveres Guard, volem precisar el següent: L'acció del Centre Cultural s'ha produït després que ho demanessin per unanimitat tres assemblees consecutives. Es creà una comissió en el Centre que examinà i estudià la trajectòria i actuacions del sr. Àngel Oliveres, arribant a la conclusió que els mèrits que tenia per fer la proposta esmentada eren aclaparadors.

Detallem algunes de les coses que va fer per Tàrraga i altres elements de la seva biografia:

- Fundador de l'Escola d'Arts i Oficis de Tàrraga
- Pintor, benefactor i impulsor d'actes culturals a Tàrraga
- Mediator per alliberar els empresonats targarins pels fets del 6 d'octubre de 1934
- Mediator per fer venir a Tàrraga el Sr. Ventura Gassol d'Estat Català
- Estand que promocionava la ciutat de Tàrraga en la Fira de Mostres de Barcelona de 1934
- Treballà per crear un museu i una biblioteca al palau dels Marquesos de la Floresta
- Col·laborà de manera determinant per aconseguir les escoles graduades a Tàrraga

El Sr. Oliveres amb professors de l'Escola d'Arts i Oficis el 1987

- Entusiasta receptor a Madrid de tota persona de Tàrraga
- Portada a Tàrraga del grup escultòric que fa al·lusió a R. Carnicé, del teatre reial de Madrid
- Mapa, respecte el qual s'ha fet una escultura en bronze que hi ha prop d'una miranda situat a Sant Eloi
- Evitar que tanquessin l'Escola d'Arts i Oficis en moments difícils
- Aconseguí important contribució econòmica oficial per a la façana de l'església parroquial
- Fill adoptiu i predilecte de Tàrraga (1933)
- Nomenat "Targarí de l'any" per la Jove Cambra de Tàrraga
- Soci d'Honor a l'Exposició Internacional de Bordeus
- Membre de la Reial Acadèmia de Sant Jordi de Barcelona
- Membre de Real Acadèmia de Sant Fernando a Madrid
- Dues de les seves obres i el cavallet de pintor les donà al Museu Comarcal de l'Urgell i unes peces singulars i de gran valor a la parròquia

Volem precisar que ja el 1989, tant el claustre de professors com el Consell Escolar, aprovàrem que l'escola portés el nom del Sr. Àngel Oliveres i l'Ajuntament no ho aprovà.

Ja fa dotze anys que el Sr. Oliveres va morir. L'any que ara entrem en farà setanta que es va fundar l'Escola. Fora un bon moment per fer justícia a la seva trajectòria a favor de la ciutat i agrair el seu gran amor per Tàrraga.

Jesucrist digué que "per les seves obres els coneixereu". Les obres a favor de Tàrraga del Sr. Oliveres són tantes que fora un acte inhumà i injust no reconèixer-les. Tàrraga i l'Escola d'Arts i Oficis tenen un deute amb el Sr. Àngel Oliveres; ha arribat l'hora de cancel·lar-ho.

El Sr. Oliveres amb la Benèfica Agrupació Teatral de Tàrraga, el 1960

mirades i percepcions

GAUDÍ vs. VERDAGUER ?

Ermengol Puig

Els mitjans de comunicació, posseïdors d'una incommensurable capacitat de crear i de reproduir imatges, ens han acostumat a utilitzar, com a recordança, els aniversaris de personatges il·lustres. Catalunya, enguany, n'ha festejat dos de prou interessants. S'ha aprofitat la coincidència del centenari de la mort del poeta simbolista Jacint Verdaguer (1902) amb el cent-cinquantè aniversari del naixement de l'arquitecte modernista Antoni Gaudí (1852). Aquesta dualitat, alguns mitjans l'han aprofitat per convertir-la en una estèril competició, que només admet un guanyador. L'acudit, que encapçala l'article i que fou publicat a La Vanguardia a mitjans de juliol, crec que mostra l'esperit superficial que vull denunciar. El mateix títol "cotitzacions culturals", manifesta poca rigorositat. Tot i que s'hi reflexa un fet, que des del punt de vista sociològic segurament és real, crec que evidencia una incorrecció, fruit de la superficialitat.

Els dos foren artistes ben singulars en el seu gènere i mostraren prou empena creativa en els seus camps d'actuació, però... tant la poesia com l'arquitectura del segle XX seguien camins ben diferents dels que ells representaven o havien ajudat a traçar. Això no treu que tots dos, en alguns moments, l'esperit renovador els situés per damunt de l'anacronisme d'algunes obres seves. Tant la vida com l'obra dels dos mostren una gran concomitància en idees i en implicacions amb l'entorn. Les seves imatges, tan desiguals, ens mostren un moment històric de Catalunya, un moment en què l'esperit anava a la recerca de la utopia. Gaudí, que no tingué continuadors, fou un personatge original i genial que no creà models, sinó peces úniques, que és el que en l'actualitat les grans ciutats cerquen per diferenciar-se i treure'n un rendiment. Verdaguer, millor valorat a fora que a casa, dotà de capacitat expressiva i descriptiva el català, que és una eina essencial i bàsica, com totes les llengües, per pensar i crear nous móns i per emprendre seriosament qualsevol possibilitat creativa. Fins ara, de Verdaguer s'ha escrit més sobre la seva vida que sobre la seva obra. En el cas de Gaudí ha estat al revés, i per això la campanya ha ressaltat els valors sensorials i plàstics. La de Verdaguer, en canvi, se l'ha projectat cap a l'univers de la metàfora literària i cap a l'estudi de la seva obra.

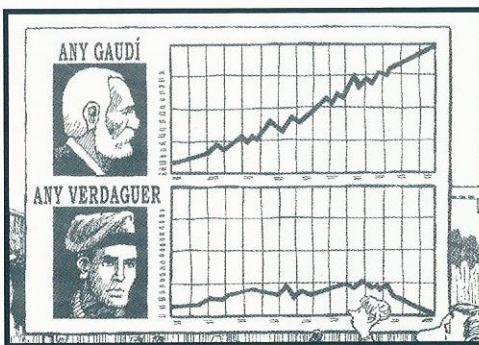
Periodistes i informadors han explicat que la diferent valoració i acceptació dels dos personatges era conseqüència de la promoció mediàtica. Gaudí, digueren, ha estat més popular perquè ha disposat d'un publicista prou emprenedor com Giralte-Miracle i el suport d'una institució, com la Caixa de Catalunya, plenament abocada al succés. D'aquí se'n podria deduir que la promoció de Verdaguer no ha estat encertada, ni ha comptat amb gent adequada. Alguns, irò-

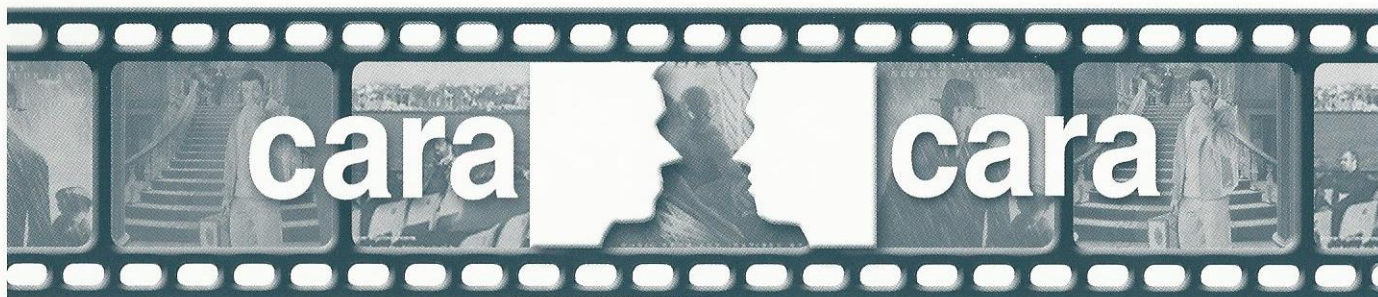
nicament, comentaren que el poeta, ja en vida, era posseïdor d'un malefici que sembla haver-se perpetuat en el nom. Un col·lectiu de capellans progressistes gironins s'agruparen sota el cognom del poeta i les reclamacions que feien, inicialment, ni se les escoltaren. Contràriament, el nom Gaudí o les formes gaudinianes han arrasat i han esdevingut garantia d'èxit comercial immediat. Fins i tot s'ha assegurat que l'aura de l'arquitecte ha salvat la campanya turística barcelonina d'aquest estiu. Una anècdota de la desigual acceptació es produí en la visita a Catalunya, aquesta tardor, del president Aznar. Després de comprovar la notorietat de les celebracions de l'any Gaudí, es comenta que irònicament i, suposo que amb una rialla dissimulada, preguntà com anava la celebració de l'Any Verdaguer.

Malgrat el to frívol que he fet servir, no tot el que s'ha fet en l'Any Gaudí és de baix contingut. Hi ha hagut actuacions ben serioses i modeliques. M'agradà molt l'àmplia i oberta visió que l'exposició del Centre de Cultura Contemporània de Barcelona, sota el títol "Univers Gaudí", li dedicà. Comissariada per Juan José Lahuerta, amb 400 obres, mostrava el context europeu, pel que fa a l'art, al

disseny i a l'arquitectura, cosa que permetia veure amb plenitud la veritable dimensió i la ubicació de l'obra gaudiniana. A nivell de Tàrrrega, també m'han agradat l'exposició de llibres que la Biblioteca Comarcal els dedicà; l'exercici dels alumnes de batxillerat artístic de l'Escola d'Arts Ondara que il·lustraren poemes de Verdaguer i el rellevant apunt, sobre la figura del poeta, que Gener Gonzalvo publicà a *Culturalia*.

Des del meu punt de vista, la desigual acceptació dels dos artistes va lligada, sens dubte, a la publicitat, però més enllà de les qüestions merament mediàtiques, n'hi ha una altra de més nuclear i és la diferent valoració que el públic, en general, fa del llenguatge plàstic i de l'escrit. És una qüestió de percepció i d'educació. L'obra gaudiniana, en mostrar-se d'una forma eminentment iconogràfica i visual, s'accepta més fàcilment pels espectadors, que s'han acostumat al món d'imatges gràfiques i cinètiques. En canvi, l'obra de mossèn Cinto, en ser escrita i de lectura, i a més poètica i en català, necessita modular mecanismes com el temps, la reflexió i la interpretació, que la societat actual no valora tant, perquè segurament els troba més feixucs i menys atractius, i per això no practica la lectura. Estic convençut que en el món artístic no s'hi poden aplicar criteris de classificació esportiva o econòmica. En el camp de la creativitat, la competència o la diferent cotització no desqualifiquen ni exclouen ningú. El que succeeix és quelcom més interessant i enriquidor: tots dos han participat en la recerca de nous camins i han incrementat les possibilitats expressives i comunicatives de les persones.

Espai de crítica cinematogràfica

J. B. Solé i Francesc Gasull

Amunt:

No volíem deixar passar per alt l'aclaparador i immens èxit de Pedro Almodóvar en els Premis Europeus de Cinematografia. **Hable con ella** ha fet justícia, molt i molt justa, a un Almodóvar més adult i més director que mai, a un Almodóvar més serè i clar que mai, a un Almodóvar instal·lat ja i per sempre entre els més grans... Ja podem situar el realitzador manxec al costat de Dreyer, Bergman, Allen, Passolini, Fellini, Buñuel,...

Hem de fer constar també l'alegria de veure amb premi l'absolutament deliciós i simpàtic Sergio Castellito. L'hem vist, repeteixo deliciós, a **Deliciosa Martha** i hem reconegut en ell l'actor gratificant que endolceix la pantalla, dóna una seguretat infinita i s'infiltra dins el múscul de l'amor (el cor, d'acord?). Gràcies, Sergio, per existir!!! A més de a **Deliciosa Martha**, el podeu localitzar a **Vete a saber** i **La sonrisa de mi madre**.

Tampoc passem per alt l'incomprensible fracàs de **Deuda de sangre**, l'últim Clint Eastwood del moment. Un thriller sec, ajustat, intel·ligentment planificat, adult... i una miqueta descafeïnat, tot s'ha de dir: Malgrat això, un Eastwood menor sempre és garantia de cinema amb majúscules. L'ofici és l'ofici, i només ens cal esperar **Mystic River**, la propera edició del seu talent de cineasta clàssic i a la vegada inclassificable.

Bienvenidos a Collinwood: aquesta revisitació "made in USA" de la italiana **Rufufú** és força divertida i tràgica alhora. Uns perdedors encantadors, sortits d'un suburbi infecte i deprimit, intenten donar el gran cop que els permeti retirar-se de la delinqüència. De Totó a George Clooney hi ha molta diferència, però el resultat és simpàtic. Entre **Bienvenidos a Collinwood** i **Granujas de medio pelo**, **Rufufú** ha esdevingut un dels clàssics més homenatjats darrerament.

Retratos de una obsesión: la gran indústria de Hollywood també és capaç de crear històries i personatges que deixen empremta, com el revelador de fotografies que compona Robin Williams en aquest esfereïdor relat de suspens. L'ombra de **El fotógrafo del pánico**, de Michael Powell, presideix tota la pel·lícula: la realitat només existeix a través d'una càmera.

El caso Bourne: salutem de bon grat aquesta saludable mostra de thriller "a l'antiga". Efectes especials, els justos; suspens, l'adequat; guió, el precís. Fins i tot Matt Damon convenç en el paper de l'agent amb amnèsia. Les persecucions de cotxe per París evocuen el **Bullit** de Peter Yates i el **Ronin** de John Frankenheimer.

Avall:

A l'aigua, per sempre més, tedioses i insubstancials seqüeles profanadores del millor esperit del cinema: la imaginació. Ni **"Harry Potters"**, **"Anillos"** o **"Bonds"**, ni dibuixets abúlics i arrítmics com **El planeta del tesoro**.

El imperio del fuego: un cop esgotat el filó dels meteors, els volcans, els terratrèmols i els virus, què més pot assetjar la infeliç humanitat? És clar, faltaven els dracs que, despertant de la seva letargia, exterminen l'home. Infumable pel·lícula, gairebé de sèrie Z, amb bons efectes, però guió inexistent. Ah!, i una vegada més, els nord-americans encapçalant la resistència de la civilització, i els britànics, a creure.

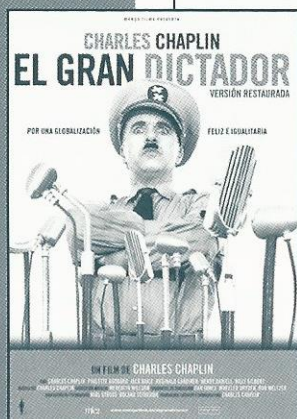
Darkness: vam entusiasmar-nos de valent amb **Els sense nom**, però el director Jaume Balagueró ha deixat un regust amarg amb el seu segon film (no compteu, si us plau, **OT. La película**). Tot i alguns moments d'autèntica por (el túnel del metro que es va menjant Fermí Reixach), **Darkness** decep per un cúmul d'idees repetitives i uns personatges mal dibuixats. Ho sentim, Jaume.

Smoking room: anem a pams. Com és que una pel·lícula tan crua i despietada sobre el món laboral i la competitivitat ferotge acaba amb aquell epíleg tan cursi, ridícul i ofensor? És possible oblidar els problemes de la feina fent un partit de costellada amb els companys d'oficina, mentre sona **Hoy puede ser un gran día** de Serrat? No fem riure!!!

Al límite de la verdad: aquesta no és una pel·lícula dolenta, però sí fallida. El film vol ser una paràbola sobre la societat de masses, deshumanitzada i insolidària, i al final llença un missatge de concòrdia a l'estil Capra. Llàstima que la història s'enredi massa i que al final resulti poc creïble.

L'especialista, **Perdut a la memòria**, **Enganyada**. Aquesta desfilada de pel·lícules oblidables i ja velles (i envellides) són l'aposta cinematogràfica de TV3. Allò que en diuen "la pel·lícula de la setmana". Tan malament anem de pressupost? Què se n'ha fet dels temps que TV3 oferia el bo i millor del catàleg Lauren? A excepció de **Sense perdó**, l'oferta del canal autonòmic és molt pobra i insultant. Una televisió que sempre ha defensat la qualitat en horari de *prime time* hauria de mirar més per la qualitat del cinema que emet.

P.D.: no us perdeu **El gran dictador** de Charles Chaplin (a la imatge), dins la programació de Cine Club La Lloca. **Serà el dia 10 de gener de 2003**. No hi falteu!!!

televisió

Reality-shows (o com fer de la realitat un simple divertiment)

Gerard Martínez

La celebració del judici contra un dels presumptes autors dels assassinats, comesos l'any 1993, de tres noies de la localitat valenciana d'Alcàsser va provocar, al llarg de la primavera i l'estiu de 1997, l'aparició d'un fenomen mediàtic ja conegut en altres àmbits geogràfics però en el qual encara no havien entrat les televisions que operen a l'Estat espanyol. Si als Estats Units el judici contra O.J. Simpson havia aconseguit una audiència televisiva sense precedents, a Espanya diversos programes televisius, d'una manera molt especial el programa *Esta noche cruzamos el Mississipi*, conduït pel "periodista" Pepe Navarro, es va configurar de seguida com un espai que, seguint els passos d'aquell episodi nord-americà, intentava aconseguir, gràcies al judici contra un dels presumptes assassins de les nenes d'Alcàsser un impacte mediàtic sense precedents. I va ser així en bona part.

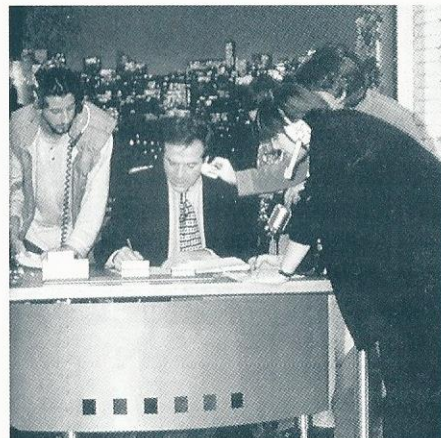
El mes passat va fer deu anys del dia en què ens vam assabentar que les tres desaparegudes d'Alcàsser havien estat assassinades. Els telenotícies de totes les cadenes ens van informar de la notícia al mateix moment que els cossos de les noies eren trobats sense vida en un amagat bosc prop de València. Fou en aquell precís instant quan tots els dispositius existents de la premsa groga en el nostre país (o més aviat en el país veí) es van posar en funcionament per tal d'oferir-nos la informació més escabrosa, desagradable, morbosa i el més terriblement acostada a la realitat. La premsa era groga, però tot plegat semblava humor negre...

Els programes estrella (o estrellats) en relació a aquesta trista notícia foren *De tu a tu*, de Nieves Herrerro, a Antena 3, ¿Quién sabe dónde?, de l'actualment desaparegut Paco Lobatón, a TVE-I, i l'abans mencionat *Esta noche cruzamos el Mississipi*, del 'gran germà' Pepe Navarro, a Telecinco. Aquest últim es va aprofitar del dolor d'un pare que havia acabat de perdre les seves filles amb el propòsit d'acusar alts càrrecs del panorama polític espanyol. Al l'espai televisiu més parodiat de la història, ¿Quién sabe dónde (está Lobatón)? vàries persones van trucar al programa assegurant que havien vist les noies, ara a Barcelona, ara a Madrid, etc., i que fins i tot hi havien parlat. Pocs dies després la policia va trobar els cadàvers de les noies abandonats de molts mesos enrere, amb la qual cosa esdevenia impossible que algú les hagués pogut veure i molt menys hagués pogut conversar amb elles. Això també ens fa plantejar la pregunta de per què hi ha gent (no els anomena-

rem persones) que té la necessitat d'inventar-se aquestes falses 'il·lusions' pels pares de les nenes i per tot el país. Però el que es va endur la palma (sí, en català es correcció utilitzar el terme 'palma' en aquest context) fou la pèssima introducció televisiva del programa *De tu a tu*, que d'altra banda va ser positiu ja que va suposar el final de la carrera periodística de Nieves Herrerro. Aquest programa ens va oferir entrevistes de molt mal gust (pel moment en què es van fer) als companys d'escola de les nenes, van fer un ampli reportatge de l'enterrament de les noies i van rematar la feina (com els millors toreros) mostrant a l'audiència els cossos sense vida de les noies el dia en què van ser trobats per la guàrdia civil. Sí senyora, un gran treball de recerca: la feina ben feta no té fronteres.

Però no van ser els únics programes que van fer referència al tema. Fou l'època en què la televisió va passar de l'adolescència a l'edat adulta, va trobar la seva muller, anomenada morbo, i van tenir fillets: els reality-shows. Fins i tot alguns d'aquests programes, que tant de moda es van posar en aquell moment, van assistir amb càmeres a l'enterrament de les noies, destorbant així l'últim moment de lligam, mig físic mig espiritual, entre els pares i les seves tres filles.

Aprofitant el desè aniversari de la mort de les nenes d'Alcàsser, un programa de la segona cadena de TVE, del qual prefereixo obviar el nom per no servir-li més publicitat gratuïta, va entrevistar unes vidents per tal de fer saber l'audiència si les nenes havien patit molt mentre les violaven i assassinaven... Lamentable. La finalitat de la televisió és entretenir i és això el que ha de saber fer, deixant de banda possibles tractaments alternatius i barroers de la realitat, perquè ja existeixen els espais d'informació seriosa per posar-nos al dia dels temes d'actualitat. Si us plau, que les deixin descansar en pau, en el nom dels seus pares i d'elles mateixes. Amen.

Imatges del programa de Pepe Navarro, *Esta noche cruzamos el Mississipi*

Pep Vall

SORTIDES A L'ENTORN

EXCURSIÓ A MONTBLANQUET I OMELLS DE NA GAIA

Fou el 18 d'octubre que anàrem als pobles indicats, que es troben en el límit surest de la nostra comarca i també de la província.

Situats als Omells, endegàrem pel camí a Montblanquet, en una zona poc coneguda per la gent d'aquí. Feia sol i el paisatge es ben bonic, alternant parts boscoses i altres de cultius, vinya, cereals, ametllers i oliveres, que en aquesta part, no les perjudicà el fred com ho fe en general.

Arribats a Montblanquet, esmorzàrem vora una font que hi ha al camí, en un raconet ben maco, mentre esperàvem que arribés Ramon Fabre, que havi anta a explorar per on hauriem de passar. També ens ajudàren veïns dels pocs que hi ha en el poblet, que anys enrera estava abandonat, i ara s'ha recuperat gràcies als que hi passen el cap de setmana.

Enfilant cap als Omells, pujàrem una costa una mica dura: dalt al pla travessàrem pel mig del bosc, trobàrem uns caçadors de porc senglar, creuàrem un camp que separava dos camins, i finalment, agafàrem la baixada que ens duria al poble.

Allí vegèrem un grup de caçadors que tenien un porc senglar mort al carrer del poble, amb esgarrifenses d'algú. També trobàrem gent d'un altre grup de targarins que s'havien traslladat allí amb els seus fills, i que ens facilitàren el retorn. Alguns ens quedarem a dinar al restaurant del poble, que per cert ho fan molt bé.

Alguns dels excursionistes, durant la sortida

SORTIDES A L'ENTORN

MASIES AL VOLTANT DE TÀRREGA

A les nou del matí, com de costum al Pati, ens congregàrem més de trenta persones amb noves incorporacions, unes noies de molt bon veure i que, aquesta vegada sense fer us dels automòbils, travessàrem l'avinguda de Catalunya avall, cap al camí de Balaguer, també el barri de Fàtima, encara aparentment adormit i passant pel pont que hi ha damunt de l'autovia, férem cap a la Torre Morlans.

Com que anàvem proveïts del llibre de la col·lecció Natan, editat per l'Ajuntament de Tàrraga, *Estampes del nostre terme*, de Ramon Robinat Cases, dibuixos de Josep Cucurull, fou llegit el capítol corresponent a aquesta masia i així copsàrem l'esperit del lloc, evocant el que havia significat en el passat, tot contemplant als peus el començament de la Plana d'Urgell i damunt la serra de Sant Eloi.

Tot seguit enfilàrem cap a Vilagrassa, bordejant l'autovia i contemplant com els sembrats de cereal començaven a treure el cap. Vora el poble hi queda algun hort, però molt menys dels que n'hi havia hagut.

Alguns dels excursionistes esmorzant

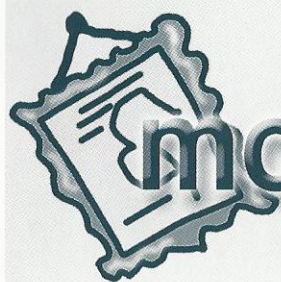
Traguejant després d'esmorzar a la Torre Putget

Creuàrem la població sense parar, però admirant les cases de pedra i l'església tan original. Prenguérem el camí corresponent i aviat ens trobàrem a la Torre Putxet.

Com de costum, la família Solé ens acolli amb els braços oberts. Allí esmorzàrem i beguérem del porró de la masia, comentant la història de la casa un cop llegit el capítol del llibre d'en Robinat.

Ben tipets, retornàrem al camí que va de Vilagrassa a Verdú i, travessant la carretera de Sant Martí, ens dirigírem al següent destí, la Torre Jover. Pel camí passàrem vora la granja Coma, i l'estable d'en Solé, que ens meravellà de la quantitat de cavalls que hi té.

Llegírem el capítol corresponent, comentàrem la història de la família Morlans i amb el regust de temps passats. I caminàrem cap al Museu Comarcal de l'Urgell, on la Francesca Bardagi ens va fer una àmplia explicació de la casa Perelló i del material que allí s'exposa, amb el qual es completà la immersió que en el nostre passat fèrem aquell dia. Un dia ben aprofitat.

mostres i exposicions

FONS DE PINTORS TARGARINS - MUSEU COMARCAL DE L'URGELL (TÀRREGA)

DEL 20 DE DESEMBRE DE 2002 AL 6 DE GENER DE 2003

Amb l'exposició MOSTRA DE PINTORS TARGARINS. OBRES DEL 1900 AL 1970, des del Museu Comarcal de l'Urgell s'ha seleccionat un conjunt de pintures d'artistes que pertanyen a la tradició pictòrica de la ciutat. Aquest recull forma part del fons pictòric del Museu Comarcal de l'Urgell, on s'està treballant en la consolidació d'una col·lecció per tal de poder realitzar el muntatge d'unes sales permanents dedicades als pintors targarins.

En aquesta mostra hi haurà obres d'Antoni Alsina Amils, de Ramon Alsina Amils, d'Evarist Basiana, de Carles Perelló, de Francesc Marsà, d'Àngel Oliveras, de Ramon Muixí, de Jaume Minguell, de Lluís Trepal...

PELL DE DONA, DE JOSEP RIBERA - MUSEU COMARCAL DE L'URGELL (TÀRREGA)

DEL 20 DE DESEMBRE 2002 AL 6 DE GENER DE 2003

Sota el títol PELL DE DONA, l'artista Josep Ribera Turu reuneix un conjunt de pintures, escultures i ceràmica que ha anat confegint i fent realitats durant els últims tres anys.

Josep Ribera comenta sobre aquesta exposició que "[...] la meua intenció és aixecar un crit, ho faig amb eines estètiques i plàstiques per no quedar indiferent a tot aquest dolor que, emergent, vol ocupar massa temps en el viure; i ho faig prenent a la dona colpejada per l'existència com a tema central. La seva figura, la feminitat, són claus que constitueixen el nucli més reeixit de l'antropomorfisme tan expressionista com abstracte".

Durant l'acte d'inauguració d'aquesta exposició, Ermengol Puig, professor de l'Escola d'Arts Ondara de Tàrrega, presentà ART. MANIFEST ÍNTIM. DIARI D'UNA INTROSPECCIÓ EN EL PROCÉS CREATIU, de Josep Ribera.

FERNAND LÉGER - FUNDACIÓ JOAN MIRÓ (BARCELONA)

FINS AL 26 DE GENER DE 2003

Unes 150 obres fan d'aquesta exposició una completa antologia del reconegut artista francès, comissariada per Brigitte Hedel-Samson. Fernand Léger (1881-1955) va ser coetani de Picasso i, tradicionalment, se l'ha inclòs en el moviment cubista. Cal tenir en compte, però, que Léger experimenta amb la forma, el color i equipara el cos humà amb el giny mecànic. Aquesta darrera idea obre una perspectiva personal i genuïna al conjunt de la seva obra multidisciplinària.

LUCIAN FREUD - CAIXAFORUM FUNDACIÓ "LA CAIXA" (BARCELONA)

FINS AL 12 DE GENER DE 2003

El pintor britànic Lucian Freud (n. 1922), nét del psicoanalista Sigmund Freud, és el protagonista d'aquesta mostra retrospectiva de 126 obres, que permeten veure l'evolució de l'artista des del 1939 fins a l'actualitat. Totalment contrari al sentimentalisme, Freud exposa mitjançant el dibuix i el gravat la vessant més realista i, sovint, perversament lletja d'un seguit de personatges propers a ell, com ara la seva mare o d'altres artistes coetanis.

5è sopar gala 2002

Les actuacions dels Premis Culturàlia

Eva Melero i Josep Castellà,
presentadors de la Gala

Jaume Oliveres,
himne i acompanyament musical

Jordi Solé i Imma Pont, cançó catalana

Jordi Miñarro i Pili Cáceres, teatre

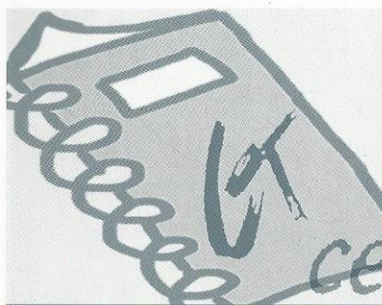
Teresa Gilabert, poesia

Orquestra Glacé

Secció infantil de l'Esbart Albada,
dances populars

I'agenda

centre cultural de Tàrrrega

1r diumenge de mes:

Mercat de monedes segells i pins.

Al vestíbul de l'Ateneu.

3r dissabte de mes:

Mercat de les antiguitats.

Al carrer del Carme.

Durant tota la tarda.

Diumenge 19 de gener:

Sortides a l'entorn;

Ventoses, Pradell i Preixens.

Dijous 23 de gener:

Les tertúlies dels dijous:

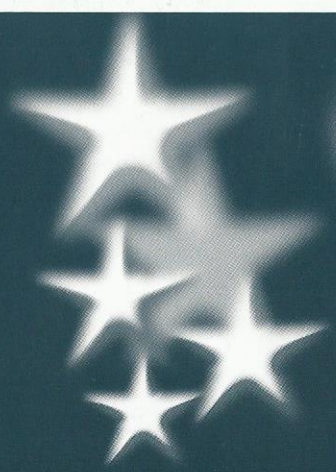
Ecologia i medi ambient: en tenim consciència? Fem tot el que podem?

Els dimecres a 2/4 de 10 del matí:

Programa informatiu a Ràdio Tàrrrega.

Preparem un **curset de supervivència a la llar.**

Properament us donarem més informació.

La junta del Centre Cultural desitja que en aquestes festes tradicionals gaudim de la joia i pau d'esperit, ens serveixin per reflexionar i millorar les relacions amb tot l'entorn. I l'any 2003 trobem l'escala de valors que ens donguin la major felicitat sense caure en el consumisme esclavitzador.

Suggerim que apliqueu els nostres consells per ser feliç:
1r **riure**, 2n **cantar**, 3r **ballar**, 4t **jugar**, 5è **estimar**, 6è **comunicar-se**, 7è **integrar-se socialment**, 8è **cercar l'equilibri**, 9è **caminar i fer esport**,
10è **fer-se soci del Centre Cultural**

Amb el patrocini de:

AJUNTAMENT DE TÀRREGA

INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCS

Fundació Pública de la Diputació de Lleida